

Vậy thì theo thiển ý của người viết bài này thì có lẽ những biện pháp cụ thể đối với vấn đề cốt lõi để nhằm làm cho hoạt động lý luận, sáng tác có sự thay đổi một cách cơ bản nhất hiện nay chỉ có thể là :

1* Giờ phút này ,đã đến lúc chúng ta phải chính thức bày tỏ thái độ về mức độ nhìn nhận hay không nhìn nhận các khuynh hướng nghệ thuật hiện đại và hậu hiện đại. Phần nào chấp nhận được, phần nào chưa chấp nhận ?

Giờ đây, chúng ta nên nhìn lại để bổ sung hay đổi mới nội dung chương trình giảng dạy lịch sử mỹ thuật và lý luận bằng cách là đưa vào chương trình học những khuynh hướng nghệ thuật mà thời gian dài chúng ta không hề giảng dạy cho sinh viên mỹ thuật. Sự bỏ lửng các kiến thức này chỉ làm thiệt thời cho thế hệ trẻ và làm "mù" trình độ nhận thức thẩm định nghệ thuật của một số người ; trong khi đó ở thời kỳ hội nhập đòi hỏi sinh viên mọi nơi ,mọi nước cần có sự ngang bằng, bình đẳng về kiến thức thời đại. Việc quan tâm đến giới trẻ là điều đúng đắn và cần thiết thế nhưng không thể nào tự chính mình bó hẹp, làm hạn chế kiến thức của con em mình. Một nền giáo dục như vậy sẽ gây hậu quả không hay chút nào.

Chỉ có công khai giảng dạy thì chúng ta mới phân tích những điều tốt và chưa tốt của các khuynh hướng cho giới trẻ hiểu. Đây là cách cập nhật các thông tin nghệ thuật cho mọi người và giới trẻ.

Chúng ta có thể coi đây như là một trong những biện pháp đổi mới chương trình, nội dung và phương pháp giáo dục và đào tạo về nghệ thuật, mỹ thuật.

Hiện nay các thông tin nói trên đã được phổ biến công khai bằng sách báo nước ngoài du nhập vào nội địa, trên internet và giới trẻ cũng tự mày mò tìm hiểu; họ cũng nắm bắt được các thông tin này; nhưng ít ai lý giải,phân tích cho họ thấu hiểu điều tốt và mặt ngược lại. Điều mình không muốn mà không nói ra, chỉ rõ cho mọi người biết là không minh bạch. Điều mà mình không dạy ,không phân tích lợi hại mà bắt lỗi các em thì quả là không sư phạm chút nào.

Lúc này ,để gọi là thực sự mở cửa hội nhập thì có lẽ chúng ta cũng nên mở rộng các định nghĩa ,vai trò của nghệ thuật, nghệ sĩ và tác phẩm. Điều này gần như là căn cơ của lý luận .Chính điều này sẽ khai thông cho hoạt động lý luận, sáng tác và quản lý,đánh giá nghệ thuật.

Tuy nhiên dù đổi mới thế nào đi nữa thì có lẽ chúng ta không ai lại chấp nhận quan niệm coi "nghệ thuật là trò chơi". Trên thực tế hiện nay rất nhiều người, kể cả các phương tiện truyền thông đều cho rằng " nghệ thuật là sân chơi".

Đây là điều cần phải được những người có trách nhiệm xem lại một cách thật nghiêm túc. Chúng ta nên cởi mở nhưng không hạ thấp vai trò, giá trị của sự sáng tao.

Chính sự cởi mở,khoáng đạt trong cách nhìn nhận các khuynh hướng nghệ thuật mới sẽ dẫn đến thái độ cấp tiến, nhìn nhận, quy hoạch, chế độ chính sách,sự đầu tư thích đáng cho việc đào tạo cũng như cho việc thiết kế xây dựng các loại không gian hoạt động nghệ thuật ngày càng đúng chuẩn quốc tế,hiện đại và chuyên nghiệp hơn. Thí dụ việc đầu tư thiết kế ,xây dựng hệ thống Bảo Tàng trong thời đại mới.

2* Trên cơ sở công khai quan điểm, cởi mở lý luận, giờ đây chúng ta phải tạo môi trường hoạt động lý luận nhiều hơn trên báo, tạp chí, chương trình vô tuyến truyền thanh và truyền hình. Đó là cách tạo "đất" cho hoạt động lý luận trên báo chí và truyền thanh, truyền hình.

Chúng ta không thể nào chế trách các nhà lý luận khi mà chúng ta không chỉ cho họ cách nhìn mới, các phạm vi giới hạn, tạo cho họ có sự hứng thú vì được tôn trọng và có diễn đàn chính thức để hoạt động.

3* Hiện tại, để đáp ứng xu thế nâng cao trình độ mang tầm chuẩn mực quốc tế thì bản thân những người tham gia quản lý nghệ thuật phải là những nhà chuyên môn hoặc được đào tạo đúng mức thêm về chuyên môn.

4* Cần khẩn cấp chỉnh đốn lại các hoạt động quảng cáo trên các kênh truyền hình từ trung ương đến các thành phố. Bởi lẽ chưa bao giờ có sự rối loạn, lạm dụng các

kênh truyền thông vì chạy theo lợi nhuận quảng cáo như lúc này . Mọi sự biện minh cho tình trạng này đều là ngụy biện.

Đã đến lúc phải có luật quảng cáo thật nghiêm túc và do nhà những chuyên môn quản lý ,xét duyệt việc cấp phép quảng cáo trên truyền hình . Đồng thời siết chặt cơ chế trách nhiệm cá nhân và sự khen thưởng nghiêm minh của luật pháp.

Bởi lẽ ,cho dù hiện nay chúng ta đã và đang cố sức vận động mọi người tích cực tham gia xây dựng môi trường sống văn hóa ,tiến bộ,lành mạnh ,giữ bản sắc dân tộc trong xã hội : gia đình văn hóa, phường xã văn hóa, khu phố văn hóa, công sở văn hóa thế mà hàng phút ,hàng giờ, hàng ngày người dân chúng ta bắt buộc phải chứng kiến sự tồn tại của môi trường truyền thông bát nháo thiếu văn hóa trên vô tuyến truyền hình.

5* Chắc chắn rằng chúng ta sẽ bớt hay khỏi lo lắng tình trạng "nghệ thuật bị thương mại hóa" nếu mà trong xã hội chúng ta xây dựng được nhiều trường, lớp chuyên giảng dạy, đào tạo một cách đầy đủ, tốt nhất về nhiều chuyên ngành của lĩnh vực mỹ thuật ứng dụng như trang trí, thiết kế, thủ công (thậm chí nên xây dựng hệ thống ,số lượng các loại trường này phải nhiều hơn loại trường giảng dạy về mỹ thuật tạo hình) để tạo được một lực lượng các nghệ sĩ có đầy đủ năng lực đạt chuẩn quốc tế, thị hiếu thẩm mỹ tốt với tên gọi chung là nghệ sĩ chuyên phục vụ cho việc sáng tạo công thương nghiệp, phục vụ tốt cho việc cạnh tranh kinh tế

thương mại (commercial artists). Nghĩa là về vĩ mô, chúng ta đào tạo thật tốt, đủ, đúng chuẩn hai lực lượng nghệ sĩ mỹ thuật: "nghệ sĩ hàn lâm (acadamy artists) và nghệ sĩ chuyên phục vụ cho kinh doanh thương mại (commercial artists). Đây là điều khá nhức nhối mà hiện nay chúng ta chưa làm được do một số thành kiến xưa cũ và cách nhìn hạn hẹp chưa đổi mới kịp thời.

Sở dĩ chúng ta đã và đang lo lắng vấn đề này; bởi lẽ hiện nay trên thực tế, cả nước chưa có sự quan tâm đến việc xây dựng cho được mạng lưới đào tạo này chưa được quan tâm; một khi mà trình độ những người xét chọn mẫu mã sản phẩm không phải là nhà chuyên môn mà lại có quyền lãnh đạo việc chọn lựa thì hậu quả khôn lường cho việc thẩm mỹ hóa xã hội và hội nhập,cạnh tranh kinh tế..

Trên thực tế thì hiện nay có trường hợp mẫu sản phẩm xã hội kém thẩm mỹ là do người chọn chứ không phải do nhà thiết kế.Điều này là một phần của thực trạng phản ánh sự thiếu tôn trọng nhân tài, nhà chuyên môn.

Thời gian qua các Hội chuyên ngành như : quảng cáo, kim hoàn...thường chỉ là môi trường hoạt động của các doanh nghiệp chứ không phải thực sự là nơi quy tụ các nhà chuyên môn, nhà sáng tạo, nhà thiết kế về mỹ thuật ứng dụng.

6* Đã đến lúc, chúng ta nên nhận định rõ vai trò, phạm vi của "tính thương mại" và nhìn nhận nó trong lĩnh vực mỹ thuật công nghiệp và coi nó là một tiêu chí cần

thiết khi đánh giá chất lượng một sản phẩm. Thời đại kinh tế thị trường ngày nay chính các phạm trù cái mới độc đáo, công năng, thẩm mỹ, tiện ích, an toàn, ít tốn nhiên liệu, vật tư, tính thời thượng, hợp với thị hiếu công chúng hay khách hàng mục tiêu là cơ sở tạo nên tính thương mại.

Riêng lĩnh vực mỹ thuật tạo hình thì những yêu cầu tổng hợp sau đây tạo nên giá trị thương mại và giá trị tinh thần: sự độc đáo, cái riêng, tính thẩm mỹ, tính dân tộc, giá trị nguyên bản, quy mô, chất liệu, kỹ thuật, giá trị lịch sử của tác phẩm. ...

7* Cần có sự quan tâm thực sự để tạo môi trường, không gian hoạt động đào tạo, biểu diễn,trưng bày nghệ thuật mang tính chuyên nghiệp, hiện đại với những cơ chế, chế độ đối với nghệ sĩ ,sự đầu tư ,thiết kế xây dựng mang chuẩn quốc tế để có thể tạo sự thuận lợi trong giao lưu nghệ thuật giữa nội địa và quốc tế: các chế độ nhuận bút, gallery, bảo tàng, nhà đấu giá, các hội chuyên ngành , phương tiện truyền thông...

Tóm lại, thời đại ngày nay, việc đầu tư, cập nhật, mở rộng các chuyên ngành đào tạo, cởi mở về quan điểm, định hướng, cách nhìn, cập nhật, nâng cao kiến thức chuyên môn, tầm nhìn nghệ thuật không chỉ dành riêng cho sinh viên, giới đào tạo, nghệ sĩ mà còn cho cả những nhà quản lý, thẩm định nghệ thuật; đặc biệt là những người có trách nhiệm, quyền hạn tham gia vạch ra chiến lược cải cách văn học nghệ thuật và giáo dục.

Vấn đề quan trọng là trong xu thế hội nhập, chúng ta cho thấy rõ những đổi mới rõ ràng trong : tư tưởng nghệ thuật; phong phú thông tin hữu ích phục vụ cho công cuộc hội nhập ,bình đẳng về nhận thức; đổi mới nội dung ,phương pháp đào tạo nghệ thuật; hiện đại hóa, tiêu chuẩn hóa không gian nghệ thuật; cải tiến chế độ,đời sống văn nghệ sĩ; đầu tư đúng mức cho hiệp hội nghệ thuật; chặt chẽ về luật pháp, quản lý nghệ thuật.

Trên đây là một số vấn đề được coi là cốt lõi của giải pháp cải thiện các hoạt động lý luận, sáng tạo, quản lý kinh doanh nghệ thuật trong thời đại ngày nay.